

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р ГАЛЕНА ИВАНОВА,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

на дисертационен труд на тема:

**„Формиране на личностен опит чрез преживяване –
вариативни приложни стратегии в дейността
на съвременния педагог“,**

разработен от

РУМЯНА АЛЕКСАНДРОВА ГЕОРГИЕВА-ИЛИЕВА

за присъждане на образователната и научна степен «доктор»

Научно направление 1.2. Педагогика (теория на възпитанието и дидактика)

Научен ръководител: Доц. д-р Владислав Господинов

Предложеният десертационен труд представлява цялостно научно-приложно изследване с обем от 276 страници. Структуриран е в 3 глави и библиографска справка от 80 литературни източници. Включени са и 11 приложения.

Разработеният от Румяна Георгиева-Илиева дисертационен труд е посветен на един недостатъчно изследван, но актуален и значим за педагогическата теория и практика проблем. Темата на десертацията е предизвикателство и в известна степен иновация при осъществяване на педагогическото взаимодействие в българското училище.

Във въведението авторката разкрива някои основни проблеми на възпитанието и обучението на учениците като стереотипизацията, класно-урочната система, рационалното разпределение на времето, обездвижването и др. На тази основа особено впечатляващо звучи мотивацията на докторантката да върне вдъхновението в учебния процес посредством преживяването в един педагогически контекст. Тези свои намерения тя конкретизира в разкриване същността, особеностите и ролята на педагогическото преживяване в контекста на формирането на личността чрез използване на вариативни приложни стратегии.

Предмета и обекта на изследването са дефинирани ясно, точно и коректно и позволяват на докторантката да разгърне и да докаже хипотезата си, и да достигне до значими теоретико-приложни обобщения.

Теоретичната концептуализация на темата е представена в първа глава, в която се обсъжда многоаспектността на преживяването в педагогическото взаимодействие и свързаните с него аспекти на научната интерпретация, отразени в специализираната литература.

Информативно и цялостно са разкрити понятийния апарат в полето на преживелищната педагогика, разгледана е научната аргументация на личностния опит.

Специално внимание докторантката обръща на основното понятие „преживяване“, като сложен конструкт, присъстващ в различни научни направления, включително историята на ученето чрез преживяване. Обръща се внимание и на релацията между понятията рефлексия и устойчивостта, свързвани с придобиването и осъзнаването на личностния опит, неговият пренос и внедряването му в ежедневния живот.

Авторката прави задълбочен анализ и умело интерпретира педагогическа възпитателна ситуация, която безспорно притежава ценен възпитателен потенциал и тясно свързаното с нея възпитателното време като един от най-ценните ресурси в рамките на педагогическото преживяване и основен инструмент в ръцете на съвременния педагог.

Достатъчно изчерпателно са представени характеристиките на педагогическите специалисти като водещи фигури, подкрепящи позитивното преживяване в дейността си. В контекста на променящата се роля на учителите се подчертава, че съвременният педагог не само преподава основите на съответната наука, но надгражда върху тях нагласи, ценности, мотиви, насочени към формиране на личностни качества.

Трябва да се подчертае, че Румяна Георгиева-Илиева се е справила отлично с тази нелека за всеки изследовател задача на теоретичния анализ, което показва, че тя познава проблема и успява да постигне научна и логически издържана интерпретация.

Методиката е адекватна на поставените цели и хипотези. Докторантката демонстрира добри умения и компетентност при описване на организацията и етапите на проведеното изследване. Ясно са очертани емпиричните рамки на предмета и обекта, използвани са адекватни методи и инструментариум, които позволяват да се представят прецизно и достоверно получените резултати.

За целите на изследването са разработени по два типа анкетни карти за констатиращия и контролния етап. Успешно се трансформира теорията в конкретна технология под формата на сценарии, игри и дизайн за провеждане на проактивни работилници. Разработен е и дизайн за провеждане на обучение за фасилитатори. Достатъчно информативно е описана същността, структурата и спецификите на образователната игра „Пътят на промяната“.

Теоретико-приложният модел за интегриране на преживяването в педагогически контекст в работата и дейността на съвременния педагог е създаден въз основа на хуманни и демократични принципи, които съответстват изцяло на изследователските намерения на докторантката. Методическата рамка, включва игри с кооперативен характер, убеждение, съревнование, личен пример, метода на дискусията и др. Създаденият цялостен модел за интегриране на педагогическото преживяване в ежедневната образователна дейност на педагозите е безспорно постижение на докторантката.

Дисертационният труд показва, че докторантката притежава задълбочени научни знания и професионални умения за самостоятелно провеждане и представяне на научно изследване, което успешно я води към търсене на малко използвани перспективи за развитието на личността на учениците.

Научната самооценка за **приносите** отразява адекватно постиженията на докторантката. Признавам приносите и насърчавам намеренията на Румяна Георгиева-Илиева да доразвие и преосмисли теоретико-приложните схващания в сферата на преживелищната педагогика, Те действително могат да се ползват за концептуална промяна в обучението на учениците на съвременния етап.

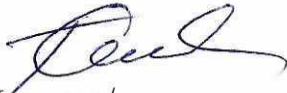
Броят на представените публикации, тяхната тематика и съдържание са достатъчни и свързани с темата на дисертационното изследване. Авторефератът коректно отразява основните положения и съдържанието на дисертацията в съкратен вид. Стилът и оформлението на дисертационния труд се отличават с езикова прецизност, ясната и логичност на изложението.

Отчитайки безспорните достойнства на дисертационния труд, си позволявам и някои **критични бележки**. В методиката на изследване е посочен метод за статистическа обработка на данните, но такава обработка не е установена. Работата би спечелила, ако бяха открити изводите от проведеното изследване, които обобщено да покажат постиженията на докторантката.

Заклучение: Дисертационният труд представя научно-приложни резултати, които могат да се определят като оригинален принос в педагогическата практика за формиране на личностен опит чрез преживяване и използване на вариативни приложни стратегии в дейността на съвременния педагог.

Във връзка с това **давам положителна оценка** и предлагам на членовете на многоуважаемото научно жури в резултат на показаните постижения от дисертационното изследване да присъдят образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, по научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика на Румяна Александрова Георгиева-Илиева

20.05.2025 г.
Пловдив

Изготвила становището:
/доц. д-р Галена Иванова/